

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 123

van **ROBRECHT BOTHUYNE**

datum: 10 januari 2019

aan **GEERT BOURGEOIS**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

Berekening kostprijs en impact verkiezingsprogramma's - Plan van aanpak (2)

De geloofwaardigheid van de politiek staat onder druk. In deze tijden van 'fake news' en 'fact checks' is het bijzonder belangrijk dat minstens de hoogmis van onze democratie, de verkiezingen, in een zo objectief mogelijk kader wordt georganiseerd.

Er zijn landen waar dit systeem werkt. In Nederland wordt al een aantal jaren werk gemaakt, door het centrale planbureau, van een objectieve doorrekening van elk verkiezingsprogramma. Partijen worden gedwongen om realistische en haalbare beloftes te maken en keuzes te maken op basis van het beschikbare budget. Wat in Nederland kan, moet bij ons ook kunnen. Daarom ook stelde ik hierover een aantal keer vragen in de commissie Financiën. Ik verwijs ook naar mijn eerdere schriftelijke vraag nr. 43 van 31 oktober 2018.

Sinds 22 mei 2014 heeft de Kamer een wet goedgekeurd die bepaalt dat het Federaal Planbureau de opdracht krijgt om een prioriteitenlijst, ingediend door elke politieke partij, na te rekenen inzake overheidsfinanciën, koopkracht, werkgelegenheid, sociale zekerheid, milieu, mobiliteit en andere beleidseffecten. Op federaal niveau is, in overleg met het planbureau en de politieke partijen, een afspraak gemaakt om de doorrekening praktisch haalbaar te maken. Zo moet elke partij die verkozenen heeft in de Kamer 3 tot 5 prioriteiten, met elk tot 10 maatregelen, voorleggen. Die zullen dan door het planbureau onderzocht worden.

Het is positief dat op federaal niveau stappen worden gezet. Vlaanderen blijft helaas achterwege. Vlaanderen, dat sinds de zesde staatshervorming een groter overheidsbudget beheert dan de Federale Regering, is er niet klaar voor. Dat blijkt uit antwoorden van de minister-president op eerdere schriftelijke vragen.

Ondanks het feit dat Vlaanderen veel kennis heeft opgebouwd in de administratie, bij onderzoeksinstellingen en universiteiten, acht de minister-president die onvoldoende. En dat is toch vreemd. Professor Decoster van de KU Leuven maakte in 2014 met zijn team al een doorlichting in opdracht van de VRT en De Standaard. En nu zouden onze verzamelde universiteiten, administratie én onderzoeksinstellingen, te licht wegen.

De minister-president wil de Vlaamse Statistische Autoriteit (VSA) goed uitbouwen, met extra personeel en nieuwe ICT-infrastructuur die complexe rekenmodellen aankan. Dat is positief. Evidence based policy is belangrijk om te komen tot een geloofwaardig beleid. En ook het doorrekenen van de verkiezingsprogramma's kan principieel wel op de

goedkeuring van de minister-president rekenen, maar dan enkel vanaf 2024. Dat is een eeuwigheid.

We zijn blij dat het federale Planbureau de keuzes, prioriteiten en berekeningen zal controleren. Maar op Vlaams niveau zullen we vooral moeten rekenen op nieuwe spontane initiatieven van de VRT of van de universiteiten. En dat is een gemiste kans om de geloofwaardigheid van de politiek een boost te geven. Tenzij er alsnog een samenwerking op poten kan worden gezet.

1. Kan de minister-president een stand van zaken geven inzake de concrete aanpak van de uitbouw van de VSA? Welke instanties werken hieraan mee? Wanneer plant hij een eerste evaluatie/bijsturing?
2. Werd gepoogd om in samenwerking met universiteiten, onderzoekscentra en dergelijke een consortium te vormen om een doorrekening te doen van de verkiezingsprogramma's? Zo neen, waarom niet?
3. Het Planbureau heeft zijn werkmethode overlegd met de politieke partijen.
Heeft de minister-president contact gehad met het Planbureau? Zijn er mogelijk Vlaamse beleidsmaatregelen die aldus kunnen worden doorgerekend en dit in samenwerking met het Planbureau?
4. Zal de minister-president alsnog initiatief nemen om een, weliswaar beperkte, doorrekening in 2019 mogelijk te maken? Zo ja, binnen welke termijn en met welke tools?

GEERT BOURGEOIS

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

ANTWOORD

op vraag nr. 123 van 10 januari 2019

van **ROBRECHT BOTHUYNE**

1. Ik heb reeds een uitgebreid antwoord verschaft op deze vraag in het antwoord op uw vragen om uitleg nr. 2095 en nr. 2690, behandeld in de commissie op respectievelijk 16 mei 2017 en 12 juli 2017 en uw schriftelijke vraag nr. 43 van 31 oktober 2018.

De Vlaamse Statistische Autoriteit (VSA) werd opgericht krachtens het decreet *betreffende de Vlaamse openbare statistieken* van 19 februari 2016. Dat decreet is inmiddels opgeheven en vervangen door de artikelen III.108 t.e.m. III.113 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.

De uitvoering van deze decretale bepalingen is nader geregeld door het Besluit van de Vlaamse Regering *betreffende de Vlaamse openbare statistieken* van 22 april 2016. Dat besluit voorziet in de oprichting van twee organen om de decretale opdrachten mee te helpen uit te voeren: het Coördinatiecomité voor Vlaamse Openbare Statistieken (CVOS) en de Raad voor Vlaamse Openbare Statistieken (RVOS).

De prioriteit voor de uitbouw van de VSA in de eerstvolgende jaren behelst de invulling van de decretale verplichtingen en van de verplichtingen die de Vlaamse Regering ten aanzien van de Europese Commissie is aangegaan in het kader van de [Vertrouwensverbintenis voor de statistiek](#).

Het werkprogramma voor de VSA (en voor het bredere netwerk Statistiek Vlaanderen) wordt vastgelegd in een jaarlijks Vlaams Statistisch Programma, zoals voorgeschreven in het uitvoeringsbesluit. Dat programma voorziet ook in een jaarlijkse evaluatie van de werkzaamheden van de VSA en van het netwerk Statistiek Vlaanderen.

De Vlaamse Regering heeft het Vlaams Statistisch Programma 2019 goedgekeurd op 7 december 2018 (VR 2018 0712 DOC.1378).

2. Zoals ik al meegedeeld heb in mijn antwoord op uw schriftelijke vraag nr. 43 van 31 oktober 2018 is er binnen de VSA momenteel geen personeelscapaciteit beschikbaar voor het uitvoeren of voor het coördineren van een doorrekening van de verkiezingsprogramma's. Zowel het onderzoek van het federaal Planbureau als het studiewerk dat op dat vlak uitgevoerd werd in Nederland hebben geleerd dat voor de coördinatie van een dergelijke doorrekening een significante personeelscapaciteit nodig is, zelfs wanneer hiervoor een beroep zou gedaan worden op externe actoren in de context van een consortium.

Zoals ik vroeger al heb uiteengezet, is er bij de uitbouw van de VSA nood aan een weldoordachte opbouw van zowel coördinerende als analytische capaciteit om een kwaliteitsvolle en onafhankelijke doorrekening van verkiezingsprogramma's tot stand te kunnen brengen.

3. De VSA heeft in beperkte mate en op informele wijze contact gehad met het federaal Planbureau om de geplande aanpak op federaal niveau te bestuderen. Zoals ik reeds heb aangegeven in de bovenvermelde antwoorden op uw vragen, zijn binnen de VSA momenteel de nodige randvoorwaarden echter niet ingevuld om de VSA toe te laten een concrete samenwerking met het Planbureau op te zetten.

4. Zoals ik reeds eerder heb geantwoord, is het voor de VSA niet haalbaar om een doorrekening van de verkiezingsprogramma's uit te voeren in 2019. Het is ook niet mogelijk om in de korte termijn die nog rest voor de verkiezingen van dit jaar initiatieven te nemen die hieraan nog zouden kunnen verhelpen.

Het is geenszins mijn ambitie om met haastwerk een onvolledige of ondoordachte oefening te ondernemen, waarvan de kwaliteit en onafhankelijkheid van de resultaten niet gegarandeerd kan worden. Zoals ik reeds zei, wil ik de VSA heel sterk uitbouwen, maar het is onmogelijk om dat tegen mei van dit jaar te doen. Dit wil dus niet zeggen dat ik niet de noodzakelijke stappen zet om dit tegen de volgende regeerperiode mogelijk te maken.